

Norges forskningsråds styre, møte 1/2023

Dato

Fredag 10. februar 2023
Kl 10:00 -15:00

Sted

Forskningsrådets lokaler, Drammensveien 288

Til stede

Kristin Halvorsen - leder
Birger Vikøren - nestleder
Linda Nøstbakken
Britt Elin Steinveg
Gunnar Hovland
Lena Cappelen Endresen, ansattes representant
Marte Qvenild, ansattes representant

Forfall**Til stede fra
Forskningsrådet**

Mari Sundli Tveit, administrerende direktør
Anne Kjersti Fahlvik, områdedirektør Innovasjon i næringsliv og offentlig sektor
Tove Karin Stølen, områdedirektør Virksomhetsutvikling og drift
Jesper Simonsen, områdedirektør Investering, rådgivning og dialog
Kristin Danielsen, konstituert områdedirektør Forskningssystemet og internasjonalisering
Christina I.M. Abildgaard, konstituert områdedirektør Bærekraftig samfunnsutvikling
Christian Haug-Moberg, pressesjef
Heidi Eriksen, fungerende avdelingsdirektør internrevisjon
Lise Rydje, seniorkonsulent
Tobias Ellingsen, spesialrådgiver/referent

Sak S 05: avdelingsdirektør Hilde Vestrheim, spesialrådgiver Paal-Erik Strande Olsen

Sak S 06: avdelingsdirektør Stig Slipersæter; spesialrådgiver Randi Søgner, seniorrådgiver Randi Myhre

Sak S 07: avdelingsdirektør Johan Skivik Aubell, avdelingsdirektør Stig Slipersæter; spesialrådgiver Yngvill Rådmannsøy Tømmerberg

Sak S 08: avdelingsdirektør Petter Helgesen, spesialrådgiver Heidi Roggen

Sak S 10: avdelingsdirektør Johannes Waage Løvhaug, spesialrådgiver John Baarli

Sak S 11: avdelingsdirektør Johannes Waage Løvhaug, spesialrådgiver Asbjørn Mo, seniorrådgiver Siv Johnsen Soriano

Sak S 01/23 Godkjenning av sakslisten

Vedtak: Sakslisten godkjennes.

Sak S 02/23 Godkjent referat fra styremøte 13/22, 16. desember**Sak S 03/23 Spørsmål om habilitet**

Vedtak: Ingen inhabilitet i dette møtet.

Sak S 04/23 Skriftlige og muntlige orienteringer

Administrerende direktør orienterte muntlig om:

- Status nedbemanning og omstilling av virksomheten.
- Resultat av ESAs monitorering av utlysning av innovasjonsprosjekt i næringslivet 2022 (IPN).
- Utdannings og forskningskomiteens innstilling om langtidsplan for forskning og høyere utdanning, flertallets merknader.
- Medieomtale av Forskningsrådet så langt i 2023.

Skriftlige orienteringer:

- Orientering om arbeidet med omstilling

Vedtak: Tatt til orientering.

Sak S 05/23 Virksomhetsbudsjett 2023

Administrerende direktør gikk gjennom hovedpunktene i virksomhetsbudsjettet og la vekt på endringer siden budsjettet ble presentert for Styret i desember. Personalkostnadene er oppdatert med kostnadsberegning av 84 sluttpakker. Det er fortsatt usikkerhet knyttet til inntektene, blant annet knyttet til ytterligere justering i oppdragsmengden fra departementene. Budsjettet viser nå en underdekning på rundt 15 mill. kroner i 2023. Administrasjonen vil følge opp budsjettet tett og sikre at det går i balanse ved utgangen av året.

Styret stilte oppklarende spørsmål og diskuterte usikkerheten knyttet til de ulike delene av virksomhetsbudsjettet. Styret viste til at Finansministeren har varslet at regjeringen jobber med en pris- og lønnsjustering av statsbudsjettet for 2023. Styret merket seg at budsjettet på det nåværende tidspunkt har en mindre underdekning og ba om at dette følges tett gjennom året.

Vedtak: Styret tar til etterretning oppdateringen på virksomhetsbudsjett for 2023.

Styret har merket seg at det på det nåværende tidspunkt er et lite underskudd på budsjettet. Styret ber administrasjonen monitorere situasjonen og vurdere korrigerende tiltak gjennom året.

Styret ber om oppdateringer på virksomhetsbudsjettet gjennom året.

Sak S 06/23 Høring - Forslag til endring av forskrift om vedtekter for Norges forskningsråd

Administrerende direktør introduserte saken ved å gå gjennom forslaget fra Kunnskapsdepartementet (KD) om endringer knyttet til Forskningsrådets vedtekter. Administrasjonens utkast til høringsuttalelse ble presentert for Styret.

Styret diskuterte de ulike delene av KDs forslag til endringer. Styret la vekt på at de har forståelse for KDs ønske om å redusere størrelsen på Forskningsrådets styre. Styret mener at en slik omlegging kan gjøres av KD nå gjennom en mindre endring i dagens vedtekter. Styret mener at endringer utover dette bør utredes bedre og sees i sammenheng med den varslede gjennomgangen av forskningssystemet og Forskningsrådets rolle. Styret ønsker at høringsuttalelsen aktivt støtter at størrelsen på styret reduseres til 7 medlemmer oppnevnt av regjeringen, og i tillegg 2 ansattrepresentanter. Videre bør uttalelsen peke på at de mer prinsipielle endringene bør utredes bedre og sees i sammenheng med den kommende gjennomgangen.

Styret ba om at en oppdatert uttalelse sirkuleres til Styret før den sendes til KD.

Vedtak: Styret slutter seg til forslaget til høringsuttalelse til Kunnskapsdepartementet om forslag til endring av forskrift om vedtekter for Norges forskningsråd, med de endringsforslag som fremkom i møtet.

Sak S 07/23 Langtidsbudsjetter 2023-2025 og godkjenning av porteføljestyrenes investeringsplaner

Administrerende direktør introduserte saken og viste til at det er Forskningsrådets samlede langtidsbudsjett som danner grunnlaget for investeringsplanene. Alle 16 investeringsplaner er godkjent av de respektive porteføljestyrene, men flere av planene er justert i etterkant som følge av føringer fra departementer, føringer i endelige tildelingsbrev og endrede tildelingsrammer.

Jesper Simonsen presenterte saken. Investeringsplanene legger til grunn at det skal oppnås balanse i avsetningene per budsjettformål på sikt, uten store variasjoner i planlagte tildelinger. Nysalderingen på 1,64 mrd. kroner skal brukes til å vesentlig redusere negative avsetninger på KDs kapittel og poster, og for å unngå en kraftig reduksjon i planlagte utlysninger. Bevilgningen er lagt inn i prognosene, men foreløpig ikke fordelt på underliggende budsjettformål. Fordeling av midlene vil avklares i videre dialog med KD. Gjennom styringsdialog med ulike departementer har planlagte tildelinger for enkelte satsinger blitt justert sammenlignet med investeringsplanene som var godkjent av porteføljestyrene. Årsoppgjøret for 2022 er ikke avsluttet og det vil kunne påvirke tilgjengelige midler for 2023.

Styrets stilte oppklarende spørsmål til saken og diskuterte blant annet hvordan norsk suksess i Horisont Europa vil påvirke finansieringsbehovet til Retur-EU-ordningen. Styret viste til estimatet for avsetninger knyttet til vedtak om å anmode om forskyvninger i prosjekter og vanlige forskyvninger ved utgangen av året og påpekte at avsetninger ikke er et godt styringsmål for Forskningsrådet. Styret viste også til at dialogen med porteføljestyrene er viktig, og ba administrasjonen tilrettelegge for møter og dialog mellom Styret og porteføljestyrene.

Vedtak: *Styret godkjenner det samlede langtidsbudsjettet.*

Styret godkjenner investeringsplanene justert ut fra styringssignaler etter at porteføljestyrene har vedtatt planene.

Administrasjonen gis fullmakt til å justere tildelingsnivåene i tråd med dialogen med departementene som beskrevet i denne sak.

Sak S 08/23 Endringer av FRIPRO for å øke innvilgelse og redusere antall søknader

Administrerende direktør presenterte saken og orienterte om dialogen med sektoren om aktuelle tiltak. Tildelingsbrevet fra Kunnskapsdepartementet fremmer en ambisjon om en innvilgelsesprosent på om lag 25 prosent på hver utlysning og det legges til grunn at endringene i første omgang rettes inn mot FRIPRO. Hovedtiltak som foreslås er en kombinasjon av løpende søknadsfrist med karantene for prosjektledere for søknader med vurdering under gitte karaktergrenser. Det er estimert at tiltakene kan gi mer enn en halvering av antall søknader, men det vil ta tid før en får full effekt av endringene. Petter Helgesen presenterte hvordan Forskningsrådet jobber videre med vurdering av tilleggstiltak, og hvordan søknadsbegrensende tiltak kan innføres utover FRIPRO.

Styret stilte oppklarende spørsmål til saken og diskuterte de ulike tiltakene som vurderes i saken. Styret vurderer at det har vært en god dialog med sektoren og at det er støtte i sektoren til de foreslåtte endringene. Styret var opptatt av at søknadsbehandlingen blir reelt løpende gjennom året og at man jobber med tiltak for jevn kvalitet på innvilgede søknader gjennom året. Styret la også vekt på at arbeid med prosjekt- og søknadsutvikling gir faglig utvikling og at tilbakemeldinger fra søknadsvurderingen er viktig for søkerne. Styret stilte oppklarende spørsmål. Styret ga tilslutning til foreslåtte tiltak for FRIPRO.

Vedtak: *Løpende søknadsfrist og -behandling med karenstid, karantene for prosjektledere for søknader med vurdering under en gitt karaktergrense, samt anbefalte tilleggstiltak innføres i FRIPRO fra høsten 2023. Overgangen til ny modell for utlysning og søknadsbehandling innføres gradvis med karantene og karenstid i FRIPROs utlysning i mars 2023.*

Forskningsrådet fortsetter å utvikle tiltak for øvrige ordninger i henhold til KDs bestilling.

Sak S 09/23 Revisjonsutvalget i Forskningsrådet

Styreleder introduserte saken og viste til at internrevisjonen i Forskningsrådet er faglig organisert under Styret. Styret bør se til at det blir utarbeidet en kortfattet revisjonsplan for 2023 og at det blir inngått en ny rammeavtale om kjøp av bistand til internrevisjonens arbeid. Et styremedlem bør ta et særlig ansvar for å følge opp internrevisjonen. Det bør være det neste, permanente styret som tar ansvaret for å finne den framtidige formen for internrevisjon.

Styret diskuterte hvordan de kan jobbe med internrevisjon i resten av styreperioden og overlevere dette ansvaret til et nytt ordinært styre. Det var støtte til å inngå en ny rammeavtale om kjøp av internrevisjonsbistand, og at en slik avtale ikke binder opp neste styres ansvar for å finne den framtidige formen for internrevisjon i Forskningsrådet.

Vedtak: *Styret slutter seg til opplegget for internrevisjon som beskrevet i dette saksframlegget.*

Britt Elin Steinveg tar ansvar for å følge opp vedtaket.

Sak S 10/23 Forskningsrådets plan for rekruttering til forskning og tidlig karriere

Administrerende direktør introduserte saken og viste til at saken har vært i Styret to ganger høsten 2022. Denne saken inneholder en orientering om høringsrunden som er gjennomført og en oppsummering av sentrale tilbakemeldinger som kom inn. Administrasjonen har ivaretatt de mottatte innspillene i den oppdaterte versjonen av planen som ligger ved saken.

Styret berømmet dialogen med sektoren om planen og den gjennomførte høringsrunden. Styret diskuterte mangfold knyttet til forskerrekruttering og særlig utfordringer med rekruttering av personer med norsk utdanningsbakgrunn. Styret ba om at dette innarbeides tydeligere i den endelige planen.

Vedtak: *Styret vedtar Forskningsrådets plan for forskerrekruttering og tidlig karriere med de endringer som framkom i møtet.*

Forskningsrådets plan for rekruttering til forskning og tidlig karriere innføres og gjelder fra 1. mars 2023.

Sak S 11/23 Søknader om å bli omfattet av Retningslinjer for statlig grunnbevilgning

Administrerende direktør introduserte saken ved å vise til at Forskningsrådet forvalter grunnbevilgningen til institusjoner omfattet av Retningslinjer for statlig grunnbevilgning, som en del av sitt strategiske ansvar for instituttsektoren. Dette innebærer bl.a. at Forskningsrådet vurderer og gir råd til departementene om hvorvidt institutter som i dag mottar grunnbevilgning fortsatt er kvalifisert, og om organisasjoner som søker om å bli omfattet av ordningen for statlig grunnbevilgning, kvalifiserer for dette. Forskningsrådet har mottatt søknader fra RISE Fire Research og Smart Innovation Norway om å bli vurdert opp mot kravene for å kunne motta statlig grunnbevilgning. Administrasjonen har vurdert søknadene og anbefaler at KD ikke inkluderer disse i ordningen for statlig grunnbevilgning.

Styret støttet vurderingene i saken og anbefalingen om at RISE Fire Research og Smart Innovation Norway ikke inkluderes i ordningen for statlig grunnbevilgning. Styret la vekt på at det er viktig at Forskningsrådet er tydelig på kravene for ordningen for statlig grunnbevilgning og kommuniserer disse på en klar og forståelig måte.

Vedtak: *Forskningsrådet anbefaler Kunnskapsdepartementet om å ikke inkludere RISE Fire Research i ordningen for statlig grunnbevilgning til forskningsinstitutter og -konsern.*

Forskningsrådet anbefaler Kunnskapsdepartementet om å ikke inkludere Smart Innovation Norway i ordningen for statlig grunnbevilgning til forskningsinstitutter og -konsern.

Sak S 12/23 Eventuelt

Sak S 13/23 **Vedtaksprotokoll godkjennes**

Vedtak: *Styret godkjenner vedtaksprotokollen.*

Sak S 14/23 **Oppsummering**
